

משרד החינוך

דגשים בנוגע לפרסום הצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון

1. ההצעה הזאת לפתרון בחינת הבגרות בעברית היא דוגמה, ובה כמה אפשרויות פתרון לשאלות הפתוחות, והיא אינה ממצה. במהלך הבדיקה ייתכן שייעשו שינויים ו/או הרחבות באפשרויות התשובה שמעריכי הבחינה יקבלו.
2. בפתרון שלהלן מובאות עיקר הסוגיות שהיו טעונות ליבון, אך יודגש כי בפתרון זה אין תשובות מלאות ומקיפות, המזכות בניקוד מלא. נדגיש כי מטבע הדברים ציון המבחן מורכב גם מגורמים נוספים שאינם מובאים בפתרון זה, ובהם: רמת ההתבטאות וניסוח התשובה, הקפדה על כללי הדקדוק והכתיב, התמקדות בעיקר, התבססות נכונה וראויה על הטקסט ועוד.
3. אם יתברר שנפלה טעות בהצעת הפתרון, תפורסם בתוך זמן סביר הצעה מתוקנת, והצעת הפתרון המתוקנת תהיה המחייבת. **ט"ח** (טעות לעולם חוזר) – בהצעת הפתרון עלולות ליפול טעויות, ואין בה כדי לחייב את מעריכי הבחינה לקבל תשובה שגויה.
4. על פי חוזר מנכ"ל טוהר הבחינות – תשע"ה/ה'29, נבחן בבחינת הבגרות מחויב לפעול על פי נוהלי טוהר הבחינות כדי להבטיח הליך בחינות אמין, הוגן ושוויוני. אם יתעורר חשד שהנבחן הפר את טוהר הבחינות, יחל הליך של **החשדת הבחינה**, כמפורט בחוזר. [קישור לחוזר המנכ"ל](#)

בהצלחה לנבחנים ולנבחנות!

משרד החינוך

הצעת פתרון לשאלון עברית: הבנה, הבעה ולשון, מס' 11281, חורף תש"ף

חלק ראשון — הבנה והבעה (50 נקודות)

יש לענות על כל השאלות 1-5 שבחלק זה.

1.
    - א. המחיר המוזכר בכותרת הוא הפגיעה באיכות הסביבה.
    - ב. שתי סיבות למחיר של הקניות באינטרנט:
— הפסולת הרבה שנוצרת מהאריזות הרבות של המוצרים.
— הכפלה בכמות פליטות הגזים מכלי התחבורה שנגרמת משינוע הסחורות למקומות רבים.
  2.
    - א. הסיבה היא שבני הדור הצעיר נולדו לסביבה המקוונת, והם "שוחים" בה.
    - ב. משום שבני הנוער רואים את המוצר בחנות ולאחר מכן רוכשים אותו ברשת. (4)
  3.
    - א. (1) • תרשים I מציג שיקולים בעד הקניות באינטרנט.
• תרשים II מציג שיקולים נגד הקניות באינטרנט.
    - (2) בתרשים I נעשה שימוש במילים ובצירופים שיש להם משמעות נלווית חיובית כגון **מבחר גדול**, **קל**, **נוח**, **זול**, ואילו בתרשים II נעשה שימוש במילים ובצירופים שיש להם משמעות נלווית שלילית כגון **זמן המתנה ארוך**, **פחד** מלמסור פרטים.
  - ב. על פי טקסט 1, אתרי הקניות התמודדו עם השיקול "זמן המתנה ארוך" באמצעות הפעלת שליחויות מהירות.
ג. המגמה המתוארת בטקסט 1, תשפיע על נתוני תרשים 1 באופן הזה: עמודת "זול יותר" תרד, ואילו עמודת "נוח יותר" (וגם עמודת "קל להשוות מחירים") תעלה.
4. בתשובה זו נדרשות נקיטת עמדה ברורה בנוגע למעורבות ההורים והנמקה מעמיקה ומשכנעת. על התשובה להיות לכידה, מנוסחת באופן ברור ותקין ומפוסקת כהלכה.

משרד החינוך

הצעה לפתרון בחינות בגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תש"ף

5. בסקירה יש להביא לידי ביטוי את כל רכיבי המטלה: השינוי שחל בהרגלי הצריכה, מקומם של בני הנוער בשינוי ותוצאותיו האפשריות של השינוי.

הסקירה צריכה להיות טקסט עצמאי, לכיד ובהיר שיהיה בו מיזוג בין הרעיונות המשותפים בטקסטים וגם יובא בו המידע הייחודי הרלוונטי שבכל טקסט.

על הסקירה לכלול אזכור של מקורות המידע (הטקסטים) וכן שימוש בדרכי מסירה מקובלים. בסוף הסקירה יש לציין רשימה ביבליוגרפית של מקורות המידע.

על הסקירה להיות מנוסחת באופן ברור, ענייני ותקין ומפוסקת כהלכה.

דוגמה לסקירה

בשנים האחרונות חל שינוי בהרגלי הצריכה ברחבי העולם ובישראל. שינוי זה בא לידי ביטוי במעבר מקניות בחנויות ה"מסורתיות" ברחוב ובקניון לקניות מקוונות. נתונים שהתפרסמו באתר המרכז נתונים סטטיסטיים מכל העולם מלמדים כי המסחר הדיגיטלי העולמי צומח בהדרגה בעוד שיעור המכירות בחנויות ובקניונים הולך ופוחת (קלינגבייל, 2018). בישראל חלה עלייה ניכרת בשיעור הקניות באתרים הבין-לאומיים. נתוני דואר ישראל (אצל קלינגבייל, 2018) מלמדים על גידול של פי שלושה בכמות החבילות הנכנסות לארץ במהלך חמש שנים. הישראלים רוכשים מוצרים רבים ומסוגים שונים: ביגוד והנעלה, טלפונים חכמים וגדג'טים. בשנת 2016 למשל רכשו הישראלים מוצרים באינטרנט בהיקף של יותר מ-14 מיליארד שקלים בתכיפות של רכישה בכל שתי שניות (מוקמל, 2017).

על פי קרפיק ספיר (2016), בני הנוער הם המובילים את מגמת המעבר לצרכנות מקוונת. סקר שערכה חברת אי-ביי מלמד כי 85% מבני הנוער רוכשים מוצרים באינטרנט פעמיים בחודש וכי הגיל הממוצע של בני הנוער הרוכשים מוצרים ברשת הולך ויורד. לדברי גולדנברג, מנהל הפעילות העסקית של חברת אי-ביי ישראל, (אצל קרפיק ספיר, 2016) בני הנוער הם כוח קנייה חזק. הם קהל אידיאלי ומתוחכם, והם גם ממליצים להוריהם לקנות באינטרנט.

לשינוי המתואר בהרגלי הצריכה יש גם תוצאות שיש להביא בחשבון. קלינגבייל (2018) מציינת את הנזק שנגרם לסביבה בגלל האריזות המרובות של מוצרים הנשלחים בדואר, וד"ר יעל פרג (אצל קלינגבייל, 2018) מציינת כי שינוע הסחורות לנקודות חלוקה רבות מגביר את פליטת הגזים מכלי התחבורה השונים – משאיות או מטוסים. תוצאה נוספת שמציינים קלינגבייל (2018) ומוקמל (2017) היא הפגיעה בחנויות המסורתיות ובקניונים. הקניונים נפגעים מן השינוי, וכדי שישרדו, מנהליהם יהיו חייבים לערוך שינויים בעיצוב הקניונים ובשירותים שהם יציעו ללקוחות.

ביבליוגרפיה:

- מוקמל, ג' (18 בדצמבר 2017). סופו של הקניון? עתיד הקניונים בעולם של מסחר מקוון. מתוך האתר **ynet**.
- קלינגבייל, ס' (19 באוקטובר 2018). עושים קניות באינטרנט כי זה זול? יש מחיר אחד נסתר שאולי לא הכרתם.

מתוך האתר **TheMarker**.

- קרפיק ספיר, ש' (13 בספטמבר 2016). סקר: בני הנוער הישראלים מתחילים לקנות באינטרנט בגיל 11.

מתוך האתר **גלובס**.

משרד החינוך

הצעה לפתרון בחינות בגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תש"ף

חלק שני — לשון (50 נקודות)

פרק א: שם המספר, אותיות השימוש ומילות היחס — חובה (10 נקודות)

יש לענות על שאלות 6 ו-7.

6. א. וְחַמְשָׁה

אחת עֶשְׂרֵה

ב. • אחת, עשר

• עשרה

• שישים ושבעה, שלוש, שנים עשר

7. אתכם

בלעדיהם

יש לבחור באחד מן הפרקים: תחביר או מערכת הצורות.

פרק ב: תחביר (40 נקודות)

יש לענות על ארבע השאלות 8-12.

פסוקית מושא

8. א. I. אחד התושבים בלוס אנג'לס סיפר ש הוא רוכש מוצרים בעסקים מקומיים ולא באתרי הקניות. / תיאור מושא נושא לואי

II. ברשתות המרכולים צמצמו את צריכת שקיות הניילון והאריזות באמצעות חקיקה, אולם על אתרי הקניות מושא איבר א איבר ב

לא חל החוק הזה. / משפט איחוי (מאוחה / מחובר)

ב. אחד התושבים בלוס אנג'לס סיפר שהוא אינו רוכש מוצרים באתרי הקניות, אלא בעסקים מקומיים.

9. א. (1) קונים באינטרנט כי זה זול? יש מחיר נסתר שאולי לא הכרתם

(2) קונים באינטרנט כי המחירים בו נמוכים? / קונים באינטרנט כי הקנייה זולה?

ב. (1) מושא

(2) כך תזמינו בזול תחפושות באינטרנט.

ג. — "אמזון" היא אימת הקניונים בארץ.

— בסקר התגלה כי בני הנוער הישראלים מתחילים לקנות באינטרנט בגיל 11.

משרד החינוך

הצעה לפתרון בחינות בגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תש"ף

10. א. (1) פסוקית נושא

(2) — פסוקית מושא:

עדיין לא יודעים אם בעלי הקניונים יצליחו להתאים את הקניונים למציאות המשתנה.

— פסוקית נושא:

השאלה היא אם בעלי הקניונים יצליחו להתאים את הקניונים למציאות המשתנה.

— פסוקית תיאור תנאי:

אם בעלי הקניונים יצליחו להתאים את הקניונים למציאות המשתנה, ישרדו הקניונים במציאות זו.

— פסוקית לוואי:

השאלה אם בעלי הקניונים יצליחו להתאים את הקניונים למציאות המשתנה, מטרידה את מנוחתם של

מנהלי החנויות.

ב. (1) משפט מורכב

(2) נושא

(3) המוצרים: בגדים, נעליים, משקפיים ותכשיטים הם המוצרים הנרכשים ביותר בקניונים.

11. א.

אלעד גולדנברג, מנהל הפעילות העסקית של אייבי בישראל, הודיע על פרישתו מן התפקיד בשל מעבר לתפקיד אחר. בתקופת ניהולו של גולדנברג גדלה החטיבה העסקית של אייבי במאות אחוזים, וכיום יש מיליון משתמשים פעילים בישראל. אלעד גולדנברג אומר: "אני מרגיש שהייתה לי זכות להיות שותף בהובלת מהפכת הקניות של הישראלים". לדבריו, אם "אמזון" תצליח בארץ, זה יקרה במידה רבה בזכות הצלחתה של אייבי.

ב. (1) פסוקית נושא

(2) נושא

(3) לפני כל רכישה באתר קניות רצוי שתוודאו מי הגוף המנהל את האתר ומפעיל אותו. / מומלץ שנערוך חיפוש

בגוגל או בפורומים מוכרים לבדיקת אמינות האתר. / לפני הרכישה חשוב שתיבדק באתר מדיניות החזרת

המוצרים.

משרד החינוך

הצעה לפתרון בחינות בגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תש"ף

12. א. (1) דרך I – ברשת – תיאור

דרך II – ברשת – לוואי

(2) משמעות המשפט על פי דרך I: חיפשתי ברשת מידע על קניות בני נוער.

משמעות המשפט על פי דרך II: המידע שחיפשתי היה בנושא קניות בני נוער ברשת.

השיבושים	התיקונים
• שאתם קונים	• כשאתם קונים
• הביאו בחשבון ושימו לב למחיר של המוצר	• הביאו בחשבון את המחיר של המוצר ושימו לב אליו
• התנאי החזרה	• תנאי החזרה
• מתי שתוצו	• כש / כאשר תוצו
• במידה ואתם	• אם
• בו אתם מרבים לקנות	• שאתם מרבים לקנות בו / שבו אתם מרבים לקנות

פרק ג: מערכת הצורות (40 נקודות)

יש לענות על ארבע מן השאלות 13-17.

13. א. (1)

הפעול	השורש	הבניין
מְגִיעַ	נ-ג-ע	הפעיל
נְפוֹץ	פ-ו-ץ	נפעל
מְפַנֵּים	פ-נ-י	פיעל
מוֹתֵיר	י/ו-ת-ר	הפעיל
מְעִידוֹת	ע-ו-ד	הפעיל

(2) כדי לציין פעילות הרגלית המתרחשת באופן שגרתי או יום-יומי. / כדי שתהיה תחושה שהדברים קורים עכשיו כמו בסרט.

ב.

חלק הדיבור	השורש	מילה כלשהי מאותו השורש
שם עצם	י/ו-צ-ר	יצירה / יצרתי / מיוצר / תוצר / נוצר / יצור וכו'
פועל	צ-ר-ר	לצרור / צרור / צר / נצרר / הצר / הצרתי וכו'

1

2

משרד החינוך

הצעה לפתרון בחינות בגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תש"ף

14. א. ציווי

ב. השתמשו, התייעצו

ג. בְּדָקוּ

ד. (1) תִּתְּנוּ – נפעל

נִהְפְּכָת – נפעל

מְשַׁתְּלֶמֶת – התפעל

מְצַעִים – הופעל

שִׁימוּ – קל

(2) תִּתְּנוּ – ה-נ-י

מְשַׁתְּלֶמֶת – ש-ל-ם

מְצַעִים – י-צ-ע

ה. (1) עלות

(2) ע-ל-י

(3) צורן רבות

15. א. (1) • III. לשתי הצורות יש משמעות סבילה.

• I. המשפט "שתי הצורות נוטות באותו הבניין" שגוי כי "ארוזים" נוטה בבניין קל, ואילו "נארוזים" בבניין נפעל.

• II. המשפט "שתי הצורות משמשות בקטע באותו חלק דיבור" שגוי כי "ארוזים" משמשת בתפקיד

שם תואר, ואילו "נארוזים" בתפקיד פועל.

(2) • מ-ח-ז-ר

• קטול / קיטול

• ח-ז-ר

(3) • II. הבניין

(4) לְמַחֹת

(5) • I. מְמַלֵּא

• II. הַפְּנִסוּ

• דוגמה: המנהל ביקש מצוות המורים: "פְּנִסוּ את כל התלמידים באולם הספורט".

ב. (1) פנאי

(2) פ-נ-י

(3) מְרַפְּאָה

משרד החינוך

הצעה לפתרון בחינות בגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תש"ף

16. א. (1) תפנית

(2)

ניתוח המילה בתפקיד שם עצם		ניתוח המילה בתפקיד פועל			המילה שבחרת
משקל	שורש	גוף	בניין	שורש	
קטיל	נ-ב-א	גוף ראשון רבים	הפעיל	ב-ו-א	נביא
תקטיל	ק-ד-ם	נוכח או נסתרת / גוף שני יחיד גוף שלישי יחידה	הפעיל	ק-ד-ם	תקדים
קטיל	א-ס-ר	מדבר/ת / גוף ראשון יחיד/ה	הפעיל	ס-ו-ר	אסיר

ב. (1) • שליחות

• פיעל   התפעל   קל
 |שילוח| |השתלחות| |שליחה|

(2) קְטִילָה

קטיל

ג. באתרים רבים מאפשרים לצרכן לבטל את העסקה בתוך 14 יום מיום הִקְבָּלָה של המוצר, בתנאי שהצרכן מציג חשבונית או קְבָּלָה המעידות על העסקה ועל הסכום ששולם בה.

ד. המילה הישרדות היא שם פעולה הנוטה בבניין נִפְעַל, אולם לרוב היא מתארת את הפעולה של פעלים מבניין קַל.

17. א. שם העצם   מילה הגזורה מאותו השורש ונוטה על דרך השלמים

מַחֵם   חמים, מחומם, וכו'

מָטוּס   טייס, טייסת וכו'

מִצְקָת   יציקה, יוצקים וכו'

מִסוּר   נסורת, מְנַסְרֵת, ניסור, וכו'

ב. (1) דְרִגְנוֹעַ

(2) הלחם בסיסים

(3) מרכולית – הקטנה

מגדנייה – מקום

מחנאות – הפשטה

ג. חפיץ

ד. (1) צרכנים

(2) מכופתרת – כפתור

משווקים – שוק